

ÚVOD

Tato učebnice si klade za úkol dát učitelům a žákům do rukou materiál s jehož pomocí se naučí základy a principy elektrotechniky (robotiky) pomocí jednočipové vývojové platformy **BBC micro:bit**. Současně nenásilnou formou opakuje programovací jazyk **Python** a jeho některé konstrukce.

Učebnice je určena především žákům netechnických oborů středních škol a učilišť a může být použita i pro práci v kroužcích elektrotechniky a programování i u mladších dětí (tak od sedmé třídy ZŠ).

Učebnice je stavěna tak, že žáci v naprosté většině lekcí a příkladů vystačí pouze s micro:bitem a nemusí sestavovat žádné obvody. Jedinou výjimkou je připojení reproduktoru (sluchátek), pro přidání audio výstupu. V závěrečné kapitole pak učebnice obsahuje volitelné části, kde se již obvody sestavují, ale tyto části je případně možné projít pouze teoreticky.

Poznámka – **Micro:bit** je původně navržen pro děti ve věku 11-12 let. Předpokládá se však programování v grafickém režimu, podobně jako ve **Scratchi**. V této učebnici použitý **Python** ve verzi **MicroPython** vyžaduje o něco zkušenější (a starší) uživatele.

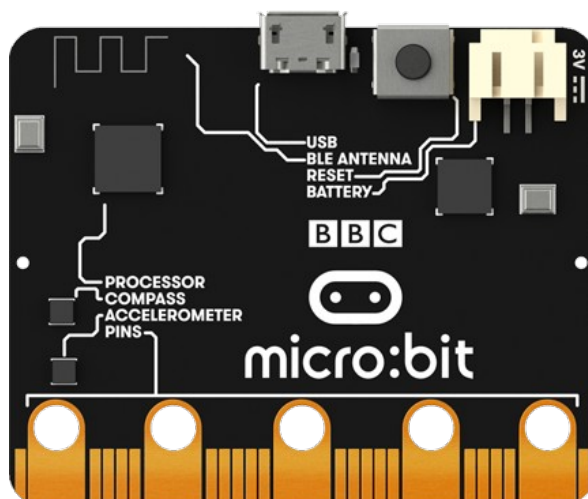
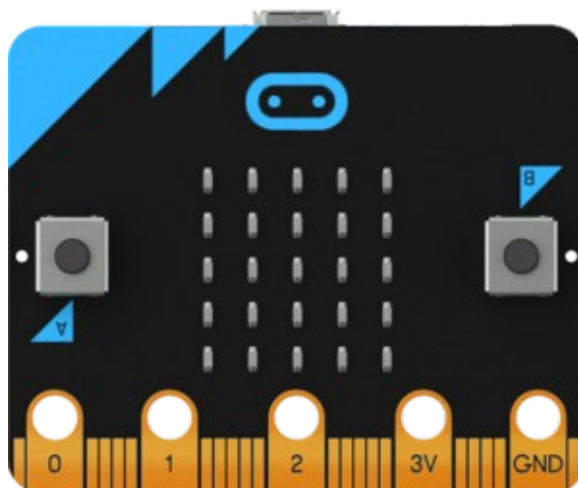
STRUKTURA UČEBNICE

Každá kapitola učebnice má čtyři části:

1. **Teoretický úvod**, který slouží jako teoretický základ a je možné jej libovolně šířit mezi žáky.
2. **Průvodce hodinou** – příručka pro učitele s doporučením jak při výuce v jednotlivých lekcích postupovat.
3. **Pracovní list** – pomůcku pro žáky se zdrojovými kódy, případnými schémata zapojení apod.
4. **Prezentace**, které lze promítat během výuky.

CO JE TO MICRO:BIT

Micro:bit je open-source vývojový kit vyvinutý ve Velké Británii za podpory BBC určený primárně pro výuku informačních technologií.

Jak je vidět z obrázků obsahuje 5x5 matici LED diod a dvě programovatelná tlačítka (označení A a B). Dále obsahuje kompas, tříosý akcelerometr (gyroskop). Dále umožňuje zjišťovat intenzitu osvětlení, magnetického pole a teplotu. Obsahuje rovněž 17 GPIO pinů. Lze s ním komunikovat pomocí Bluetooth a dva micro:bity spolu mohou přímo komunikovat pomocí radia. Komunikace pomocí Bluetooth bohužel není možná při použití MicroPythonu, knihovna pro bluetooth se nevejde do paměti spolu s překladačem Pythonu.

Micro:bit je možné programovat pomocí několika programovacích jazyků - **Blocks** (grafický jazyk podobný Scratchi) **JavaScript** a **MicroPython**. Mezi Blocks a JavaScriptem lze při programování přepínat a kombinovat je tak, na druhou stranu je nutné být online a naše programy jsou uloženy v cloudu a může se tak stát, že jsou nedostupné.

V této učebnici bude vysvětlován pouze **MicroPython**, který umožňuje psát programy i offline a ukládat je lokálně.

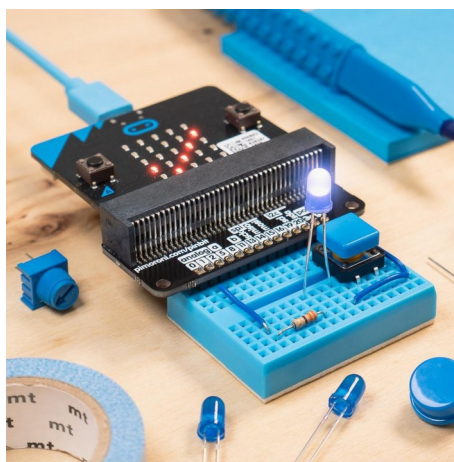
CO BUDETE POTŘEBOVAT

Ve většině kapitol učebnice si vystačíte s následujícím vybavením.

- **BBC micro:bit**, nejlépe pro každého studenta.
Poznámka – Micro:bity se prodávají v různých barvách. Kromě barev se ale ničím neliší.
- USB kabel s micro USB zakončením. Pokud nebude váš USB kabel fungovat – vyzkoušejte jiný, stává se to. Obecně platí, čím kratší kabel, tím lépe bude fungovat pro datový přenos.
- Micro:bit můžete napájet buď prostřednictvím zmíněného USB kabelu anebo potřebujete držák na baterie (obvykle dvě AAA) s odpovídajícím kabelem.
- Počítač s libovolným operačním systémem (Windows, Linux, Mac OS, Chrome OS) a nainstalovaným **mu** editorem (<https://codewith.mu/>). Pro Windows a MacOS jej stáhněte z těchto stránek, v Linuxu obvykle existuje balík mu-editor a pro Chrome OS jej stáhněte ze Store. Lze mít tedy Mu i jako rozšíření pro Chrome. Alternativně, pokud nechcete (nemůžete) nic instalovat do vašich počítačů, lze pracovat i vzdáleně ve webovém prohlížeči na výše uvedených webových stránkách.
Rovněž lze takto pracovat i na stránkách <https://python.microbit.org/v/2.0>
- Pokud chcete, aby váš micro:bit vydával zvuky budete potřebovat libovolný reproduktor (sluchátka) vybavený jackem a dále dva vodiče. Ideální jsou vodiče vybavená na obou koncích „krokodýly“. Viz obrázek:

- Pokud chcete připojovat různé externí zařízení (LED, teploměr atd.) poříd'te si těchto vodičů více – cca. čtyři na jeden micro:bit v různých barvách. Z toho jeden by měl být červený a jeden černý.
- Předchozí bod samozřejmě můžete nahradit nepájivým polem a propojovacími vodiči. Potřebujete rovněž rozhraní pro propojení Micro:bitu s nepájivým polem. Viz obrázek:

- Pokud budete probírat i kapitolu 6 – Periférie, potřebujete následující součástky:
 - Tříbarevnou diodu se společnou katodou (zem).
 - Teplotní čidlo pracující s napětím 3 V, např. TMP36.
- Doporučuji rovněž si z internetu stáhnout dokument *BBC micro:bit MicroPython Documentation* v aktuální verzi. (<https://microbit-micropython.readthedocs.io/en/latest/>)

PŘEDPOKLÁDANÉ VSTUPNÍ ZNALOSTI

Ačkoliv, zejména v prvních kapitolách se snaží autoři o vysvětlení funkce použitých programových struktur jazyka MicroPython, je rozhodně lepší, pokud již studenti mají nějaké zkušenosti s programováním např. pokud znají učebnici *Základy programování v jazyce Python pro střední školy* z projektu imysleni.cz (<https://imysleni.cz>).

Co se týče znalostí elektroniky a zapojování obvodů, nejsou žádné speciální znalosti vyžadovány, vše je probíráno od základů.

ZDROJOVÉ KÓDY PROGRAMŮ

Abychom předešli různým nedorozuměním, přidáváme ukázkou programu v MicroPythonu spolu s vysvětlením jeho struktury:

```
1. from microbit import *
2.
3. while True: # Nekonecny cyklus
4.     display.scroll("Ahoj svete")
5.     sleep(1000)
```

Na začátku řádků některých programů se nacházejí čísla. **Tato čísla nejsou součástí programu a jsou uvedena pouze pro snadnou orientaci v programu a jednoduchý odkaz na konkrétní řádek.** Tato čísla také automaticky vkládá používaný editor Mu.

Jednotlivé řádky buď začínají hned prvním písmenem příkazu (jako na řádcích 1 a 3) nebo jsou odsazené (jako řádky 4 a 5) anebo jsou prázdné (řádek 2).

Prázdný řádek by neměl obsahovat žádný znak kromě Enteru (konec řádku).

Řádek s programem začíná hned prvním znakem prvního příkazu.

Je-li řádek odsazený (podmínka, cyklus atd.) pak editor Mu striktně vyžaduje odsazení o čtyři mezery. Každá další úroveň (vnořené cykly, podmínky atd.) je odsazená o další čtyři mezery. Druhá úroveň o osm mezer, třetí o dvanáct atd.

Je-li na nějakém řádku komentář (jako na řádku 3) pak před jeho uvozujícím znakem # musí být právě dvě mezery a za ním nejméně jedna.

Nemusíte se, ale obávat, editor Mu vás bude hlídat, aby jste vše psali správně.